

ESF VAHENDITEST RAHASTATAVA TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA

1. Üldandmed

Õppeasutus:	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
Õppekava nimetus: (venekeelsetel kursustel nii eesti kui vene keeles):	Masinkudumise tehnoloogilised võtted
Õppekavarühm: (täiendus- koolituse standardi järgi)	Käsitöö
Õppekeel:	Eesti keel

2. Koolituse sihtgrupp ja õpiväljundid

Sihtrühm ja selle kirjeldus ning õppe alustamise nõuded. Ära märkida milliste erialaoskuste, haridustaseme või vanusegrupi inimestele koolitus on mõeldud ning milline on optimaalne grupi suurus; ära tuua kas ja millised on nõuded õpingute alustamiseks.

Sihtrühm:

- keskhariduseta täiskasvanud,
- erialase tasemehariduseta täiskasvanud,
- üks elatusallikas on käsitöö valdkonnast,
- kellel on läbitud masinkudumise algõppe koolitus või kelle teadmised on aegunud ja vajab käsikudumismasina alast täiendõpet uute tehnoloogiliste võtete omandamiseks ja tööturule naasmiseks,
- arvutikasutuse algtasemel valdamine
- aegunud oskustega elanikkond vanuses 50+

Grupi suurus: kuni 9 inimest

Õppe alustamise nõuded:

Õppima võib asuda isik, kes omab vähemalt põhiharidust ja kel on soov töötada käsikudumismasina. Sobib inimestele, kes valdavad masinkudumise töövõtteid algtasemel. Arvutikasutuse algoskuste valdamine. Koolitus on mõeldud täiskasvanutele, kes ei õpi kutseõppeasutuses, rakendusõrgkoolis või ülikoolis tasemeõppes.

Õpiväljundid. Õpiväljundid kirjeldatakse kompetentsidena, mis täpsustavad, millised teadmised, oskused ja hoiakud peab õppija omandama õppeprotsessi lõpuks.

- Valmistab ette töökoha, kontrollib kudumismasina ja selle abivahendite korrasolekut ja seab need töökorda.
- Seadistab juhendi alusel kudumismasina vastavalt kootavale muustrile ja valmistatava eseme tehnoloogiale.
- Koob tehnoloogiliselt õigesti põhiplaadil erineva pinnastruktuuriga koepindu, oskab selleks kasutada perfokaardisüsteemi.
- Oskab kasutada kasvatamise ja kahandamise töövõtteid ja vajalikke abivahendeid.
- Planeerib etteantud juhendi põhjal kootava eseme töökäigu.
- Arvestab lihtsama lõke jaoks tööproovi põhjal vajalikud silmuste arvud.
- Koob sobivat tehnoloogiat kasutades kavandi või tööjoonise põhjal silmkoelisi

esemeid, arvestades kvaliteedinõuetega.

- Ühendab masinal kootud detailid käsitsi, vajadusel kaunistab masinkootud eseme heegeldamise tehnoloogiat kasutades.
- Viimistleb ja hooldab kootud esemeid arvestades materjali iseloomu ja eseme otstarvet.
- Kasutab ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid, järgib töövahendite ja riistade kasutusjuhendeid ning säästlikku materjalide kasutust.

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga. *Tuua ära vastav kutsestandard ning numbriline viide konkreetsetele kompetentsidele, mida saavutatakse.*

Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3 masinkuduja osakutse

Kohustuslikud kompetentsid

B.2.1 Tööprotsessi korraldamine

Tegevusnäitajad:

1. loeb etteantud kavandeid ja tööjooniseid;
2. teeb tööproovi; planeerib töö, arvestades ajakulu ja tähtaega;
3. valmistab ette tööks vajaliku koguse materjali vastavalt juhendile ja kasutatavale tehnikale, arvestades valmiva eseme otstarvet ning omadusi;
4. komplekteerib töövahendid vastavalt juhendile ja kasutatavale tehnikale;
5. kohandab endale ergonoomiliselt sobiva ja ohutu töökeskkonna vastavalt nõuetele;
6. dokumenteerib tööprotsessi esemete kordusvalmistamiseks ja kogemuse talletamiseks;
7. kombineerib tekstiilkäsitöö tehnikaid vastavalt etteantud tööjoonisele;
8. viimistleb eseme vastavalt juhisele ja tööjoonisele;
9. tunneb ära eseme valmistamisel tekkinud põhilised vead ning kõrvaldab need juhendamisel;
10. loeb ja kasutab tekstiilkäsitöö tehnikate tingmärke ja skeeme.

B.2.3 Masinkudumine

Tegevusnäitajad:

1. valmistab kudumismasina ette ühe või kahe plaadiga kudumiseks; vajadusel kasutab juhendaja abi;
2. koob põhiplaadiga lihtsamaid lõikejärgseid esemeid ning kahe plaadiga ringselt ja soonikut; kasvatab ja kahandab silmuseid; muudab koe tihedust vastavalt töö eesmärgile ja lähtuvalt materjalist; kasutab erinevaid loomis- ja lõpetamise meetodeid; kasutab mustrikaarte; koob kahe plaadiga soonikut ja ringset kudet;
3. ühendab masinal kootud detaile käsitsi või masinal.

Põhjus. *Tuua põhjus koolituse sihtrühma ja õpiväljundite valiku osas.*

Koolitus võimaldab tekstiilkäsitööga tegelevatel ettevõtjatel oma tekstiiltehnoloogilisi oskusi täiendada ja seeläbi oma ettevõtte tootearenduses hakata looma selliseid tooteid, kus masinkudumisega on võimalik mõningaid tööetappe või ka tooteid tervikuna väiksema aja – ja tööjõukuluga teostada ning veidi madalama müügihinnaga tarbijatele pakkuda. Need oskused suurendavad õppijate konkurentsivõimet tööturul, samuti on nad konkurentsivõimelisemad oma käsitöötodangut müües, sest nende tootevalik on laiem. Samuti sobib koolitus vähenenud töövõimega isikutele kes saavad võimaluse töötada kodus vastavalt oma võimetele alltöövõtjana või omandatud oskused on abiks tööturule naasmiseks. Õpiväljundid on valitud kutsestandardi Tekstiilkäsitöö valmistaja tase 3 põhjal, et osalejad saaksid suure osa vastava osakutse kutseeksami sooritamiseks vajalikest õpiväljunditest omandatud.

3. Koolituse maht

Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	118
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	94
sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides: (õpe loengu, seminari või muus koolis määratud vormis)	14
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides: (õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas)	80
Koolitaja poolt tagasisidestatava iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	24

4. Koolituse sisu ja õppekeskkonna kirjeldus ning lõpetamise nõuded

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus. *Tuua peamised teemad ja alateemad sh eristada auditoorne ja praktiline osa. Esitada õppekeskkonna lühikirjeldus, mis on õpiväljundite saavutamiseks olemas. Loetleda kursuse kohustuslikud õppematerjalid (nt õpikud vmt) kui need on olemas. Kui õppijalt nõutakse mingeid isiklikke õppevahendeid, tuua ka need välja.*

Õppe sisu:

Teemad ja alateemad:

1. Kudumine põhiplaadil. Auditoorne töö 6 tundi, praktiline töö 40 tundi, iseseisev töö 8 tundi

- 1.1 Kudumismasin ja selle juhendiga tutvumine.
- 1.2 Kudumi lihtkoe alustamine ja lõpetamine.
- 1.3 Kudumi kasvatamine ja kahandamine masinal.
- 1.4 Perfokaardi valmistamise põhimõte.
- 1.5 Kirjukude ja kirjukoos üksiku motiivi kudumine.
- 1.6. Korrutatud silmusmuster.
- 1.7 Korrutatud pitskude.
- 1.8 Silmuse vahelejätmise tehnika.
- 1.9 Abiniidiga pits.
- 1.10 Kangaskude.
- 1.11. Käsitsi tõstetava pitsi võtted.

2. Kavandamine ja tööjoonise tegemine. Auditoorne töö 2 tundi, praktiline 10 tundi, iseseisev töö 4 tundi

- 2.1 Kavandamise üldised põhimõtted.
- 2.2 Värvide omavaheline kooskõla ja sobivus.
- 2.3 Masinkoost lähtuvate mustrite koostamise põhimõte (kirjakord perfokaardil).
- 2.4 Tööskeemi koostamine ja töökäigu dokumenteerimine.

3. Esemete kudumine ja sobivate viimistlusvõtete kasutamine. Auditoorne töö 2 tundi, praktiline töö 18 tundi, iseseisev töö 4 tundi.

- 3.1 Kudumi kvaliteet.
- 3.2 Masinkudumise ergonoomilised ja ohutud töövõtted.
- 4.3 Materjali säästlik kasutamine, lõnga taaskasutus.
- 4.4 Kudumi lisandid (servade viimistlemise võimalused) ja viimistlemine.

4. Kudumi kombineerimine teiste käsitöötehnikatega. Auditoorne töö 4 tundi, praktiline töö 12 tundi, iseseisev töö 8 tundi.

- 4.1 Heegeldamise tehnoloogia
- 4.2 Silmkoelisele kudumile sobivad heegelpitsid, -pinnad ja motiivid.

4.3 Esemekäsitamine heegeldusega.

4.4 Oma heegeltöö planeerimine, heegeldamine, viimistlemine.

4.5 Heegelpitsi või -detaili ühendamise võtted silmkoelisele pinnale.

Õppekeskkonna kirjeldus: Koolituse läbiviimiseks on vajalikud käsikudumismasinad, keteldusmasin, lõngapoolijad, kerilauad, triikraud, triikimislaud, digitaalne kaal, perfokaardi augustajad, väga hea valgustuse ja esitlustehnikaga varustatud õppeklass, arvutiklass, erinevad heegelnõelad, käärid jms.

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamise meetodid ja –kriteeriumid. *Nõutud on vähemalt 70% kontaktundides osalemine. Kirjeldada, kuidas hinnatakse õpiväljundite saavutamist.*

Õpingute lõpetamiseks õpilane:

- Demonstreerib põhiplaadil kudumise töövõtteid, selgitab oma tegevust.
- Koostab kavandatud eseme kudumiseks vajaliku töökäigu.
- Koob etteantud juhendi alusel sobivat tehnoloogiat kasutades silmkoelise eseme.
- Kasutab ergonomilisi ja ohutuid töövõtteid.
- Viimistleb kudumi, arvestades kvaliteedinõuetega ja kasutades materjali säästlikult
- Kaunistab sobiva heegelpinnaga silmkoelise kudumi.
- Esitleb valminud masinkootud ja kaunistatud eset.
- Koostab koolituse käigus õpimapi, mis sisaldab erinevate tööprotsesside ja tehnoloogijate, materjalide kirjeldusi, lisaseadmete kasutamist ja õppija omapoolset analüüsi. Õpimapi koostamine on vajalik tehnoloogiliste etappide ja esemete korduvvalmistamiseks
- Esitleb õpimappi.

5. Koolitaja andmed

Koolitaja andmed. *Tuua ära koolitaja(te) ees- ja perenimi ning kursuse läbiviimiseks vajalikku kompetentsust näitav kvalifikatsioon või vastav õpi- või töökogemuse kirjeldus.*

Juta Rea, lõpetanud Tartu Ülikooli pedagoogikaosakonnas pedagoogikakursuse (1995-2001) Käsitööga tööle 2 tugiisik 2010-2011 (Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia) Vanemaaliste käsitöömeistrite lõimimine tööturule, tugiisik 2012-2013 (Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia), 20 aastat kunsti ja käsitööõpetaja Tihemetsa Põhikoolis, Olustvere Teenindus ja Maamajanduskool masinkuduja 3 taseme õpe, kutsetunnistus Täiendkoolitused Õnne Linkolm (MTÜ Päikesekudumid) koolitustel 2017, 2018, Andragoogika koolitus 2018

Inna Raud, lõpetanud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias rahvusliku tekstiili eriala (2010) ja pärandtehnoloogia magistriõppe (2014). Alates 2014. aastast Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis käsitöö õppekavarühmas kutseõpetaja (kangakudumine, vöökudumine, kavandamine ja tootearendus) ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias lektor (tikkimine, rahvarõivaste valmistamine ja nõustamine)

Ingrid Uus, lõpetanud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias rahvusliku tekstiili eriala (2004). Rahvakunsti- ja käsitöömeister tekstiili alal 6. tase. Alates 2008. aastast Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis käsitöö õppekavarühmas kutseõpetaja.

Õppekava koostaja:

/ees- ja perenimi, amet, e-mail/

Ingrid Uus

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli käsitöö õppekavarihma koordinaator
uus.ingrid@gmail.com